КОДУВАННЯ СИМВОЛІВ ВЕРБАЛЬНОГО І ПСИХОМОТОРНОГО МОВЛЕННЯ

Олег Хміляр (Київ)

Аналіз наукових праць присвячених вербальному і психомоторному мовленню, показав, що вони мають різну систему кодування і декодування повідомлень. У той же час між цими системами існує відповідна схожість: 1) вони використовуються для досягнення одних і тих же мовленнєвих цілей; 2) рівень розвитку вербальних навичок пов'язаний з психомоторною поведінкою людини (Вудс, 2000); 3) інтенсивність психомоторного мовлення відповідає інтенсивності вербального мовлення (табл. 1).

Таблиця 1

Символи вербального і психомоторного мовлення

Вербальне мовлення	Психомоторне мовлення
1. *Абстрактність:* Передача повідомлення відбувається навіть якщо передавач відсутній (переказ, письмовий текст); Можливе обговорення явищ, що не мають відношення до ситуації; Можливе використання абстрактних понять (рід, час, вид, число, колір).	1. *Конкретність:* Передача повідомлення відбувається лише в присутності людини, яка його передає; Мовлення пов'язано з ситуацією обговорення; Використання абстрактних понять ускладнено.
2. *Дискретність:* Складові елементи вербального повідомлення: букви, слова, речення, чітко відділені одна від одної, їх співвідношення підпорядковано певним правилам.	2. *Континуальність:* Психомоторні символи складно розкласти на окремі одиниці.
3. *Визначеність:* Вербальне повідомлення легко кодується і декодується. Між носіями мови існують певні узгодження щодо форми, значення і вживання мовленнєвих одиниць.	3. *Вірогідність:* Психомоторні повідомлення складно піддаються декодуванню. Психомоторна мова нестійка й варіативна.
4. *Лінійна часова послідовність:* Елементи вербального повідомлення слідують один за одним; Декодування повідомлення поетапне.	4. *Просторово-часова цілісність:* Елементи психомоторного повідом-лення передаються одночасно; Психомоторні повідомлення декодуються цілісно, реципієнт не ділить їх на окремі елементи.
5. *Усвідомлюваність, довільність:* Вербальні висловлювання легше піддаються аналізу, оцінці, контролю і розумінню.	5. *Неусвідомлюваність:* Психомоторні символи спонтанні, мимовільні рухи домінують над довільними.
6. *Організаційний процес навчання:* Вербальному мовленню спеціально навчають.	*6. Спонтанне навчання:* Психомоторну мову засвоюють самостійно, шляхом наслідування.

Мовлення більш ефективне, коли зміст та інтенсивність вербального повідомлення відповідає змісту та інтенсивності психомоторних символів. Розбіжності між ними приводять до ряду наслідків: 1) переструктуровується мовленнєвий процес, змінюється його динаміка, що призводить до зниження мовленнєвої забарвленості; 2) змінюється відношення до мовленнєвого акту, перевага віддається несуперечливій інформації; 3) відбувається зміна у відношенні до передавача повідомлення. Протиріччя між змістом вербального і психомоторного повідомлення породжує негативне відношення до передавача (Лабунська, 1997).

Виступаючи в ролі реципієнта людина більше уваги приділяє психомоторним символам передавача й краще їх запам'ятовує. У той же

THE ENCODING OF VERBAL AND PSYCHOMOTOR SPEECH

Oleh Hmilyar (Kyiv)

The analysis of scientific papers, which are devoted to verbal and psychomotor messages, showed that they have a differently stem of en coding and decoding of the information. At the same time there are some similarities between these systems: 1) they are used to achieve the same language goals; 2) the level of verbal skills is connected with psychomotor human behavior (Woods, 2000); 3) the intensity of the psychomotor speech corresponds to the intensity of the verbal speech (Table. 1).

Table. 1

The symbols of verbal and psychomotor speech

Verbal speech	Psychomotor speech
1. *Abstraction:* The transference of a message occur seven if the transmitters absent (the retold or the written text) There is a possibility of the discussion of phenomena's, that don't relate to the situation; There is a possibility of the usage of abstract concepts (gender, time, type, number, color).	2. *Specificity:* The transference of a message curs only if the person who send sit is present; The speech relates to the situation, that is discussed; The usage of abstract concepts is complicated.
2. *Readability:* The components of verbal communication: letters, words, sentences are clearly separated, their correlation is under certain rules.	2. *Continuation:* It is difficult to de com pose the psychomotor symbols into individual units.
3. *Certainty:* The verbal language can easily be encoded and decoded. Between the native speakers there are some adjustments according to the form, meaning and usage of speak in gunits.	3. *Probability:* The psychomotor language can hardly encoded. The language is unstable and variative.
4. *Linear temporal consistency:* The elements of verbal messages are consistent; The message is decoded gradually.	5. *Dimensionally-temporal integrity:* The elements of psychomotormes sages are transmitted simultaneously; The psychomotor messages are decoded integrally; the recipient does not divide the min to separate elements.
5. *Consciousness, arbitrariness:* The verbal statements are easier for analysis, assessment, monitoring and understanding.	5. *Unconsciousness:* The psychomotor symbols are spontaneous, in voluntary movements dominate over voluntary.
6. *Organized learning process:* The verbal speech specially taught.	6. *Spontaneous learning:* The psychomotor language is learned independently, by repetition.

The speaking is more effective when the content and intensity of the verbal message match the content and intensity of the psychomotor symbols. The differences between the mead to a number of results: 1) the verbal process restructures, changes its dynamics – that reduces the speech variability; 2) the relation to the speech hangers, the preference is given to the consistent information; 3) there is a change in relation to the transmitter of the message. The contradiction between the content of the verbal and psychomotor messages generates a negative attitude to the transmitter (Labunska, 1997).

Being the recipient, the person pays more attention to psychomotor symbols of the transmitter and remembers them better. At the same time, when being a transmitter, a person pays less attention to his psychomotor symbols, controlling only the verbal speech. Thus, the recipient may obtain the information by observing the psychomotor symbols of others,

час, виступаючи в ролі передавача, людина приділяє менше уваги своїм психомоторним символам, контролюючи лише вербальне мовлення. Отже, реципієнт, може добувати інформацію, спостерігаючи за психомоторними символами оточуючих, оскільки останні їх не контролюють і «проговорюються». Міра, у якій психомоторні символи піддаються свідомому контролю, залежить від системи, за допомогою котрої вона здійснюється. Розроблена П. Екманом і У. Фрізеном концепція дозволяє встановлювати «психомоторні витоки інформації». Для цього слід проранжували різні частини тіла щодо їхньої здатності передавати інформацію. Ця здатність встановлена на основі трьох основних параметрів: 1) середнього часу передачі повідомлення; 2) кількості психомоторних патернів, які можуть бути представлені даною частиною тіла; 3) степені доступності для спостереження за цією частиною тіла.

Встановлено, що найпотужнішим передатчиком є обличчя людини, руки, корпус й насамкінець, ноги і ступні. Знаючи це, люди частіш за все контролюють вираз обличчя й не звертають увагу на рухи своїх ніг, завдяки яким і відбувається «виток інформації» (Екман, 1990). Проте сам факт обміну інформацією ще не свідчить про спілкування, оскільки інформація, що передається, може бути незрозуміла для того, хто її отримує. Як зазначає М.М. Бахтін, передача повідомлення – це певне вираження смислу, що проявляється в інформації, ідеї, понятті, переживанні. Це певний ідеальний зміст, який людина відбирає чи організовує з наміром щоб його сприйняли (побачили, почули, прочитали) інші. Повідомлення, на відміну від інформації як такої, завжди призначено для того, щоб його сприйняли. В повідомленні закладена інтенція: воно має спрямованість *«на», «до», «для»*. Згідно з М.М. Бахтіним, повідомленню, на відміну від нейтральної інформації, притаманна *зворотність* та *діалогічність*. Повідомлення передає смисл. Будучи ідеальними за своєю природою, смисли «плинні й невловимі». Для того щоб оперувати смислами в соціальному світі – виражати, передавати й сприймати їх, – прийнято використовувати символи, які дозволяють втілювати ідеальне в чуттєво-інтуїтивну сприймаєму форму. Символи, таким чином, представляють і репрезентують ідеальні змісти-смисли людини. На відміну від ідеальних смислів, символи матеріально розпізнавальні.

as they do not control themselves and «giveaway». The extent to which the psychomotor symbols are subjected to conscious control, depends on the system by means of which it is made. The concept created by P. Ekman and W. Friesen allows the installation of the «psychomotor sources of information». Various body parts should be ranked for that purpose on the arability to transmit information. This ability is based on three main parameters: 1) the average time of the message; 2) the number of the psychomotor patterns that canbere presented by the part of the body; 3) the degree of accessibility to observe this part of the body.

It was established, that the most powerful transmitters are the human face, arms, body and finally the legs and feet. By knowing this, people often control their expression and do not pay attention to the movements of their legs, because of which there is «information leakage» (Ekman, 1990). But the fact of the exchange of information is not a sign of communication, because the information, that is transmitted, can be unclear for the person who receives it. As M.M. Bakhtin claimed, the message transmission–is a certain expression of sense, that is in the information, idea, concept, experience. That is a perfect content, that a person select sorarranges with the in tention to have it perceived (seen, heard, read). The message, unlike the information, is always assigned to be perceived. There is always an intention: it has a direction *«on», «to», «for»*. According to M.M. Bakhtin, a message, unlike the neutral information, is based on *reversibility* and *dialogism*. The message transmits the meaning. The meanings are «fluid and elusive». In order to operate mean in gsin the social world – express, transmit and perceive them-the symbols, that allow to implement a perfect sensory-intuitive perceiving form, are commonly used. Thus, the symbols show and represent the ideal message of a man. Unlike the ideal meanings, the symbols, are materially identified.